

Gemeente Delft
t.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 78
2600 ME Delft

Betreft: Advies notitie Dagbesteding

Datum: 27 maart 2017

Geacht College,

Onlangs ontvingen wij van u de notitie dagbesteding ter advisering. Een onderwerp waar wij graag met u over meedenken om, zoals u aangeeft in de brief bij adviesaanvraag, te zorgen dat de dagbesteding nog beter aansluit op de behoeften van de inwoners van Delft.

Algemeen

Voordat wij op specifieke onderwerpen ingaan enkele opmerkingen over de notitie in zijn algemeen.

De notitie is weinig specifiek in de analyse van de Ausgangssituatie. Er wordt geen informatie verstrekt over wie nu gebruik maken van welke dagbesteding en hoe het gebruik zich over de tijd ontwikkelt. Ook is er geen inzicht in de behoefte die mensen hebben die gebruik maken van de dagbesteding, de problemen die ze ervaren, hoe deze mogelijk veranderen de komende jaren en welke rol deze gespeeld heeft bij het samenstellen van deze notitie. Om tot effectief beleid te komen adviseren we een nadere kwantitatieve en kwalitatieve analyse te maken van de doelgroepen.

Tevens adviseert de ASD het beleid op een concreter niveau te formuleren. Onder het kopje Opgave 2017 worden een aantal maatregelen voorgesteld, zonder concrete uitwerking. Daardoor is het moeilijk om een beeld te krijgen wat de meerwaarde van de voorgestelde maatregelen is voor de doelstellingen binnen het sociaal domein van de gemeente. Daarmee is er geen inzicht in wat het beleid concreet betekent voor de gebruikers, voor wie gaat er wat nu veranderen?

Overigens adviseert de ASD om in het beleid een duidelijk onderscheid te maken tussen verschillende doelgroepen en in het bijzonder daar waar er verschillen zijn in de potentie om deel te nemen aan de arbeidsmatige activiteiten c.q. werk en diegene waar dit niet voor geldt. Het vraagt immers een hele andere aanpak en deskundigheid. We komen hier nog op terug.

Ambities

Daar staat tegenover dat u wel concreet bent in uw ambities ten aanzien van dagbesteding:

- Persoonlijke groei
- Bevordering van eigen kracht

- Activering
- Bevordering van participatie
- Zinvolle dagbesteding
- Vergroten van zelfredzaamheid
- Bieden van structuur
- Op maat gesneden, specifiek
- Uitgaande van de behoeften, noden en wensen van de mensen zelf
- Uitgaande van hun leefwereld en niet van regels en organisatie van de gemeente
- Daar waar mensen zich het beste kunnen ontwikkelen
- Doen wat iemand nog wel kan

Wij kunnen ons zeker in deze ambities vinden en voegen daar graag het volgende aan toe:

Dagbesteding is voor kwetsbare mensen

Kwetsbare mensen hebben soms ondersteuning nodig bij het zinvol, veilig en plezierig invullen van hun dag. Op een manier waarbij ze hun talenten kunnen inzetten.

Bij kwetsbare mensen denken wij dan bijvoorbeeld aan:

- mensen met dementie;
- eenzame ouderen;
- mensen met een psychische kwetsbaarheid;
- mensen met niet aangeboren hersenletsel;
- mensen met een lichamelijke en verstandelijke beperking.

Een groot deel van de mensen uit bovenstaande doelgroepen zal hun hele leven op ondersteuning bij dagbesteding zijn aangewezen. Dagbesteding is voor deze mensen geen 'doorstroomfaciliteit', maar een permanente ondersteuning. Het woord *recreatieve* dagbesteding doet tekort aan de waarde die dagbesteding in hun leven inneemt. We vinden het als adviesraad van groot belang dat de kwaliteit van leven van deze mensen centraal staat in het beleid wat de gemeente voert met betrekking tot dagbesteding. Na het lezen van deze notitie willen we dit uitgangspunt nogmaals onderstrepen, omdat we de indruk krijgen dat in de notitie kostenbeheersing, participatie en doorstroming naar betaalde arbeid centraal staan, terwijl dit voor een relatief beperkt deel van de doelgroepen aan de orde is¹. Voor hen is dagbesteding belangrijk voor de ondersteuning en begeleiding en ook voor hun omgeving.

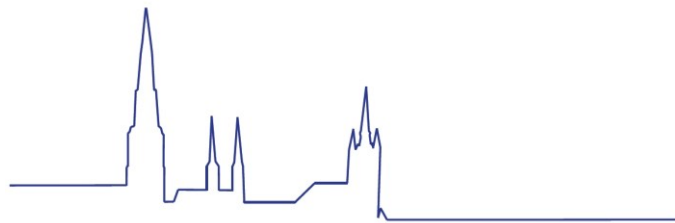
Uw ambitie is het bieden van maatwerk bij dagbesteding en u noemt op verschillende plekken in de notitie zaken die u wilt gaan onderzoeken.

In relatie hiermee willen wij u vragen aandacht te hebben voor het volgende:

- Een juiste **indicatie** die op tijd wordt afgegeven.
- Ondersteuning/begeleiding vindt plaats door (voldoende) professionals met **specifieke expertise**. Vrijwilligers kunnen een aanvullende bijdrage leveren.
- Het **mixen van doelgroepen** alleen te doen als het meerwaarde voor de gebruikers heeft. De ASD adviseert om goed te onderzoeken wat de meerwaarde is, ofwel

---

¹ Dat is ook de indruk die we hebben gekregen op basis van de gesprekken die we gevoerd hebben met het veld, al kunnen wij het cijfermatig niet onderbouwen.

ASD Delft | Adviesraad Sociaal Domein

gebaseerd op eigen onderzoek of onderzoek wat in vergelijkbare locaties is uitgevoerd.²

- Voor bepaalde doelgroepen is het onvermijdelijk dat **vervoer** georganiseerd moeten worden. De ASD adviseert hier zorgvuldig mee om te gaan en dit te betrekken in het maatwerk arrangement.
- Voor sommige mensen vormt de **eigen bijdrage** een beperking. Daardoor maken zij geen gebruik van de dagbesteding in ontmoetingscentra of van minder dagdelen. Nu is nog te vaak te laat bekend wat dagbesteding aan eigen bijdrage kost voor de deelnemer. En dat is jammer want er zijn geen wachtlijsten, integendeel.
- De **financiering van dagbesteding** (Wmo, Zvw, WLZ) is voor de doelgroepen vaak niet te begrijpen en de administratie is voor de zorginstelling niet uit te voeren. De ASD ondersteunt uw zoeken naar mogelijkheden tot meer samenwerking tussen partijen en ontschotting van de financieringsstromen.
- In de notitie wordt genoemd dat voor GGZ cliënten onderzocht wordt of **mantelzorg** betrokken kan worden bij de dagbesteding. De ASD is hier ook een voorstander van en wil graag vernemen hoe dit vorm gaat krijgen.
- De ASD adviseert u blijvend aandacht te hebben voor de behoefte van de mantelzorgers van mensen met dementie. Zij hebben behoefte aan informatie en ondersteuning en hun inzet is een belangrijke voorwaarde om de mensen met dementie zo lang mogelijk thuis te laten wonen. Hetzelfde geldt voor de mantelzorgers van lichamelijk/verstandelijk gehandicapten. Deze mantelzorgers zijn vaak (te) zwaar belast, maar wel van groot belang voor de kwaliteit van leven van hun naasten.

Dagbesteding en verbinding van WMO en Participatie

Bij het zoeken naar vormen van integratie van WMO en Participatie benoemt u het initiatief 'Lekker bezig'. Dit lijkt de ASD een interessante pilot en we zijn benieuwd naar meer van dergelijke initiatieven.

Een interessant voorbeeld is ons bekend in Breda³, waarbij mensen met behoud van uitkering kunnen meedraaien in een corporatie. Vanuit Stunt hebben we begrepen dat er in Delft naar een vergelijkbaar initiatief gestreefd wordt.

Ontwikkelingen

Terecht wordt opgemerkt dat door demografische ontwikkelingen en door de extramuralisering de vraag naar dagbesteding toeneemt en gedifferentieerder wordt. De ASD adviseert om zo veel mogelijk rekening te houden met de verschillende behoeftes van de doelgroepen. De ASD denkt daarbij, naast de verschillen die er bestaan met

---

² Een voorbeeld van weloverwogen mixen van doelgroepen :

Mensen met dementie en mensen die eenzaam zijn kunnen beter niet door elkaar geplaatst worden. Mensen met dementie hebben vaak een prikkelarme omgeving nodig. Zij kunnen wel samengaan met cliënten met hersenletsel en cognitieve beperkingen. Er zijn locaties waar gelijktijdig in een andere ruimte mensen die eenzaam zijn door vrijwilligers opgevangen worden, dit kan goed samengaan. De vrijwilligers kunnen indien nodig terugvallen op een professional in de buurt.

³ Zie <http://www.stock5.nl/projecten/cooperatieve-bewonersbedrijven/>.

betrekking tot het arbeidsvermogen, ook aan de verschillen in belangstelling van hoger en lager opgeleiden en mensen van verschillende leeftijdsgroepen.

Mensen zullen in de toekomst langer in hun eigen woning blijven wonen en vanuit deze woning gebruik willen maken van dagbesteding. De dagbesteding zal dichtbij de mensen georganiseerd moeten worden, zodat vervoer geen barrière oplevert. Kleinschalige voorzieningen in de wijk zijn daarvoor nodig.

De ASD adviseert rekening te houden met het feit dat sommige burgers, zoals ouderen, vaak moeite hebben met de organisatorische en administratieve kant van het regelen van dagbesteding. Zoals informatie opzoeken en het invullen van formulieren etc.

Om toegankelijkheid te garanderen, is het van belang dat relevante informatie/formulieren eenvoudig te vinden en te verwerken zijn en niet alleen digitaal aangeboden worden.

Opgave 2017

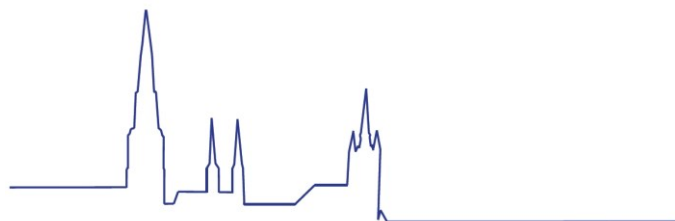
Vanuit dagbesteding op weg naar werk?

Terecht heeft u als een van de opgaven geformuleerd de aansluiting dagbesteding/studie/vrijwilligers werk en regulier werk te verbeteren. We delen het beeld dat hier verbetering noodzakelijk is. De signalen die wij gekregen hebben zijn dat met name de doorstroming naar werk maar zeer beperkt plaatsvindt.

Het is voor ons de vraag voor hoeveel van de genoemde doelgroepen dit een serieuze optie is. Maar zelfs als het wel een serieuze optie is en mensen gemotiveerd zijn, lopen zij tegen barrières op.

De ASD adviseert daarom:

- Maatwerkoplossingen aan te bieden aan mensen met potentiële capaciteiten voor arbeidsmatige activiteiten c.q. werk,
- De schotten op te heffen tussen de verschillende financieringsstromen, zoals u ook al aangeeft.
We denken dan bijvoorbeeld aan het handhaven van begeleiding uit de dagbesteding als mensen in een (participatie) baan terecht komen en het niet steeds opnieuw hoeven doorlopen van intake procedures.
- Prioriteit te geven aan de beschikbaarheid van aantrekkelijke en geschikte participatiebanen in de regio en een efficiënte bemiddeling daarvan. We krijgen nu de indruk dat elke organisatie in dit veld zijn eigen jobhunting activiteiten opbouwt; ook vanuit het veld komen signalen dat wordt uitgezien naar meer samenwerking en aansluiting tussen organisaties als Doel, Perspektief en Werkse; waarbij de banen voor mensen met een hoog opleidingsniveau extra aandacht vragen.
- Meer mogelijkheden te bieden voor (om)scholing van de mensen die de overstap naar werk willen maken.
- Bij de ontwikkeling van jobcoachingsactiviteiten om de aansluiting tussen dagbesteding en werk te verbeteren, veel aandacht te besteden aan het vergroten van verantwoordelijkheid en vasthouden van dagstructuur.

ASD Delft | Adviesraad Sociaal Domein

Wij waarderen uw inspanningen en ambities bij het verder ontwikkelen van de dagbesteding vanuit de Sociale Visie Delft en hopen daar met dit advies een bijdrage aan te leveren.

Met vriendelijke groet,

Ajo Duymaer van Twist
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Delft

In het kader van dit advies is met de volgende organisaties gesproken:

- Klankbord groep WZW
- Klankbord groep OGGZ
- Doel team werk
- Ontmoetingscentrum
- Delft voor elkaar
- PerspeKtief team werk
- Sesam Academy en Ouderenfederatie
- Cliëntenraad van Pieters Kamerhuis